

Nr 3

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till kungörelse om ändrad lydelse av 18 § instruktionen den 24 maj 1957 (nr 165) för riksdagens ombudsmän.

Genom en den 11 december 1959 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 7, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagt, i statsrådet fört protokoll över justitiedepartementens ärenden till riksdagens prövning framlagt följande vid propositionen fogade förslag till

Kungörelse

**om ändrad lydelse av 18 § instruktionen den 24 maj 1957 (nr 165)
för riksdagens ombudsmän**

Härigenom förordnas, att 18 § instruktionen för riksdagens ombudsmän skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

18 §.

Det åligger — — — — — deras förbättring.
Ombudsmans ämbetsberättelse — — — — — registratur inlämnas.

Justitieombudsmannen vare och skyldig att årligen före februari månads ingång för riksdagen uppgiva, såväl vilka av föregående riksdagar fattade beslut och gjorda framställningar blivit under det sistförflutna året av Konungen gillade och föranlett bestämmelsers utfärdande eller annan åtgärd, som även vilka beslut och framställningar icke blivit för Konungen föredragna eller av Konungen prövade.

I fråga om de skäl, som anförts till stöd för förslaget, får utskottet, i den mån redogörelse därför icke lämnas här nedan, hänvisa till propositionen.

I skrivelse den 20 mars 1959 (nr 129) har riksdagen — under återopande av sammansatt konstitutions- och första lagutskotts utlåtande nr 3 år 1959 — anhållit, att Kungl. Maj:t måtte dels med beaktande av de synpunkter utskottet anfört i utlåtandet årligen till riksdagen lämna redogörelse för behandlingen hos Kungl. Maj:t av riksdagens skrivelser, dels förelägga riksdagen proposition med förslag till upphävande av 18 § tredje stycket instruktionen för riksdagens ombudsmän.

Föredragande departementschefen, statsrådet Kling, anför i propositionen följande:

»Enligt min mening kan det sägas redan nu vara en onödig omgång att Kungl. Maj:t lämnar uppgifter om behandlingen av riksdagens skrivelser via JO. Såsom riksdagen i sin framställning anfört är det här icke fråga om någon konstitutionell kontroll genom JO utan dennes befattning med ärendet inskränker sig enligt nuvarande praxis till att han låter sammanställa och i mån av behov komplettera uppgifterna från de olika departementen. Det torde därför icke finnas anledning motsätta sig riksdagens framställning att den årliga redogörelsen för behandlingen hos Kungl. Maj:t av riksdagens skrivelser lämnas av Kungl. Maj:t direkt till riksdagen.

Vad angår utformningen av redogörelsen synes det ej kunna krävas, att den alltid skall ge fullt uttömmande upplysningar om de åtgärder som vidtagits med anledning av skrivelserna. Beträffande de fall, då verkställd utredning är avslutad utan att ännu ha föranlett något Kungl. Maj:ts beslut eller då överhuvud taget någon särskild åtgärd med anledning av en skrivelse ännu ej vidtagits, är det ofta ej möjligt att i en redogörelse av denna karaktär närmare redovisa skälen härför. I sådana fall kan svårligen lämnas annan uppgift än att ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning. Det finns dock visst fog för anmärkningen att uppgifterna i redogörelsen för närvarande i vissa fall är alltför knapphändiga. Uppgifterna bör i möjligaste mån utformas så, att de tillgodoser syftet att i lättillgänglig och översiktlig form informera riksdagen om åtgärder som vidtagits i anledning av dess framställningar till Kungl. Maj:t.

Redogörelsen bör, på grundval av uppgifter från de olika departementen, sammanställas under ledning av ett konsultativt statsråd. Det synes ej erforderligt att sammankoppla redogörelsen med riksdagsberättelsen, utan den torde få avlämnas till riksdagen särskilt genom en Kungl. Maj:ts skrivelse inom den tid som nu gäller för JO:s redogörelse.

För genomförande av förslaget kräves, att 18 § tredje stycket instruktionen för riksdagens ombudsmän upphäves. Frågan om författningsbestämmelser angående redogörelserna enligt den föreslagna nya ordningen torde lämpligen få anstå tills författningsutredningens förslag föreligger. Den nya ordningen bör dock utan avbidan härpå kunna genomföras från och med 1961 års riksdag.»

Utskottet. Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag. Utskottet får därför hemställa,

att riksdagen måtte antaga det vid propositionen fogade förslaget till ändrad lydelse av 18 § instruktionen den 24 maj 1957 (nr 165) för riksdagens ombudsmän.

Stockholm den 4 februari 1960

På första lagutskottets vägnar:

INGRID GÄRDE WIDEMAR

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från första kammaren: fru Gärde Widemar, herrar Robert Johansson, Gezelius, Per-Olof Hanson, Erik Svedberg, fröken Mattson och herr Fagerström;

från andra kammaren: herrar Landgren, Hedqvist, fru Johansson, herrar Onsjö, Östrand, Edlund, Gustafsson i Borås och Hedin.